

Försvarsmakten

ProdS

STOCKHOLM 2008-09-12

Officersförbundets remissvar Utveckling av tvåbefälssystem

(HKV 16300:67260)

Allmänt

Officersförbundet delar i allt väsentligt grunderna i förslaget.

Officersförbundet har tidigare tydligt i alla sammanhang klargjort att införandet av ett tvåbefälssystem inte får uppfattas som en indelning i ett A och ett B lag.

Viktiga åtgärder för att förhindra detta är att påverka attityderna i FM men också att tjänsteställningen för OR officerare uppfattas som relevanta och av omvärlden uppfattas som attraktiva och något eftersträvt. En annan viktig signaleffekt är att OR befattningar också ges tjänsteställning som är relevant mot kompetenser.

Officersförbundet har uppfattat att Försvarsmakten har samsyn i detta.

Att utmärka kadetter som går SOU resp, TO olika innebär att Försvarsmakten markerar att det är en skillnad på dessa officerare. Guld (mässing) har högre status än silver. - guld förknippas med första plats, silver med andra plats -.

Det är officersförbundets uppfattning att kadetter oavsett om de går TO eller SOU skall ha samma färg på kronorna. Om denna är guld (mässing) eller silver färgad är mindre viktigt.

Det bör vidare uppmärksammas att även SOU officerare går mer än två terminer, varför det även bland denna grupp skall antalet vinklar ökas enligt samma bestämmelser som anges för TO.

Svar på remissfrågor

1. Remissfråga

A. – Skall OR 6 till 9 enbart vara förbehållet de med en specialistofficersexamen och de som frivilligt karriärväxlar från det gamla systemet?

OR 1-5 nyttjas för övriga som inplaceras i övriga grader.

eller

B. – Skall OR 6 till 9 vara förbehållet för specialistofficerare och de som frivilligt karriärväxlar från det gamla systemet **samt hemvärnsbefäl**?

OR 1-5 nyttjas för övriga som inplaceras i övriga grader

Förorda alternativ med motiv

Officersförbundet varken alternativ A eller B

Motiv

Hela frågan om gradering av Hemvärns- /frivilligbefäl är komplex och har många dimensioner.

Officersförbundets uppfattning är att det måste var tydligt att det Hemvärnsbefäl inte är officerare med officersexamen. Därav följer att för hemvärnsbefäl skall det av gradsystemet tydligt framgå att det är frågan om en hemvärnsbefäl. Självklart skall officerare i Hemvärnet som har befattningar motsvarande graden få behålla sin officersgrad även i Hemvärnet. Detta system bör tas fram av Hemvärn och frivilligrörelsen tillsammans med FM.

2. Remissfråga

A. – Skall OR 5 på svenska benämnas sergeant med direkt översättning till sergeant?

eller

B. – Skall OR 5 benämnas furir och översättas till sergeant?

Förorda alternativ med motiv

Officersförbundet förordar alternativ B.

Motiv:

Graden furir är en gammal svensk tradition och bör därför användas.

Att den engelska beteckningen är sergeant är inte något motiv för att även den svenska benämningen skall vara det.

Finns det två sergeants grader med olika gradbeteckning skapas det förvirring. Genom att nyttja graden sergeant först från OR 6 görs också en tydlig skiljelinje mellan tv anställd i FM och plikt resp. kontraktsanställda.

3. Remissfråga

– Kan svart yrkesband användas för att utmärka personal med tjänstegrad OR 6-9 och OF 1-9 utan specialist- eller officersexamen (t.ex. hemvärnsbefäl)?

Förorda med motiv

Se svar på remissfråga 1.

4. Remissfråga

A. – Skall graden i OR 9 nivån benämnas förvaltare i hela FM?

eller

B. – Skall graden i OR 9 benämnas regementsfanjunkare i armén och amfibie, förvaltare i flottan och flottiljfanjunkare i flygvapnet?

Förorda alternativ med motiv

Officersförbundet förordar inget av alternativen.

Motiv

Officersförbundet delar i huvudsak den föreslagna indelningen av grader i OR 1 – 9. Att ta tillvara den svenska traditionen bedömer vi är bra för att snabbt skapa acceptans för förslaget. Denna acceptans förutsätter dock att sergeant, fanjunkare och förvaltare också graderas och används enligt svensk tradition.

Officersförbundet uppfattar att Regementel sergent major (RSM), internationellt är en befattning som det endast finns en (1) på varje regemente. I den anpassning FM nu gör till det internationella så finns idag inte en tydlig koppling till vilken befattning på ett förband som är just denna RSM. Det finns en risk att om graden förvaltare nyttjas för denna befattning så får inte OR 8 nivån den tyngd som var tänkt.

Graden översergeant har enligt vår uppfattning aldrig funnits FM, Officersförbundet anser därför att den graden inte skall införas, då den saknar tradition och skapar förvirring, inte minst när det sen gäller gradbeteckningarna. Skall någon ny grad införas bör den införas i botten eller toppen på systemet.

Det finns en tydlig och klar tradition kring Förvaltargraden som bl.a. innehades av specialister inom olika områden, i Armén t.ex inom sambandstjänst, fort, uh, m m. i Marinen bl.a. av de som hade maskiningjörs utbildning.

Regementsfanjunkare har heller ingen tradition och tituleringen av Regementsfanjunkaren blir med all sannolikhet, fanjunkare, vilket är en lägre grad än förvaltare! Detta torde inte ge graden den status den förtjänar.

Officersförbundet delar uppfattningen att OR 9 befattningen skall vara ett fåtal befattningar i FM och att dessa skall hanteras centralt i likhet med dagens nivå 1.

Officersförbundet föreslår därför att graden översergeant utgår och att OR 7 benämns Fanjunkare och OR 8 benämns Förvaltare.

Officersförbundet föreslår att OR 9 benämns Regementsförvaltare, tituleras Förvaltare. Benämningen bör enligt vår mening vara lika inom hela Försvarmakten.

Denna benämning har ingen tradition, men kan enligt vår mening väl motiveras med att denna nya grad kopplas mot det nya som FM är på väg mot i en mer internationell anpassning. På detta sätt behålls traditionen samtidigt som det tillmötesgår behovet.

Övriga synpunkter gradering

Officersförbundet har alltid bejakat en utveckling mot EN Försvarmakt. Att återinföra begrepps som "högbåtsman och flaggjunkare" leder inte mot det målet. Inom Marinen känner man inget behov av att ha andra benämningar än de som finns i FM i övrigt. Andra benämningar skapar dessutom förvirring inom FM.

Ovanstående förslag skulle då innebära nedanstående benämningar utgående från svar på remissfråga 1-3. (ändringar markerade med rött)

Nivå	Armén svenska	Armén engelska	Flottan svenska	Flottan engelska
OR 1	menig (försvarsgrenstecken)	Private	menig (utbildningslinjetecken propeller)	Ordinary Rate
OR 2	menig 1kl (facktecken)	Private 1cl	menig 1kl (utbildningslinjetecken enligt yrke)	Able Rate
OR 3	vicekorpral (facktecken +1 streck)	Lance corporal	vicekorpral (utbildningslinjetecken+ 1 streck)	Corporal
OR 4	korpral (facktecken +2 streck)	Corporal	korpral (utbildningslinjetecken+ 2 streck)	Leading rate
OR 5	furir (facktecken +3 streck)	Sergeant	furir (utbildningslinjetecken+ 3 streck)	Petty Officer Class 2
OR 6	sergeant (facktecken +1 stjärnknapp)	Sergeant	sergeant (Facktecken + 1 galon)	Petty Officer Class 1
OR 7	fanjunkare (facktecken +2 stjärnknappar)	Colour Sergeant	fanjunkare (Facktecken + 2 galoner)	Chief Petty Officer
OR 8	förvaltare (facktecken +3 stjärnknappar)	Sergeant major (Warrant Officer Class 2)	förvaltare (Facktecken + 3 galoner)	Warrant Officer Class 2
OR 9	Regements förvaltare (facktecken +3 stjärnknappar och en krona)	Regimental sergeant major (Warrant Officer Class 1)	Regements förvaltare (Facktecken + 3 galoner + krona)	Warrant Officer Class 1

Officersförbundet förordar att OR 9 graden utgörs av Förvaltargraden kompletterat med en krona. Detta innebär enligt vår mening en anpassning mot utländska system.

Facktecken tillförs i Marinen för OR nivåerna. En särskild arbetsgrupp inom Marine bör ta fram ett förslag på vilka facktecken som skall nyttjas, med tidigare tradition som grund.

Gradbeteckningar

Alternativ 1

– Ett utnyttjande av ”arvet”, men med delvis ny sammansättning i enlighet med tabellerna på sidan 2 och 3

Alternativ 2

– En anpassning gentemot den praxis som till del används internationellt. En modell där antalet vinklar och/eller streck samt ytterligare tecken och deras placering anger graden.

5. Remissfråga

– Förorda ett alternativ med motiv.

Officersförbundet uppfattar att alternativen inte är särskiljande.

Arvet är inte vinklar utan streck, av förslaget på s. 2 och 3 föreslås vinklar.

Internationellt är praxis mera vinklar än streck.

Officersförbundet har uppfattat att grunden i förslaget är ”arvet” vi delar den uppfattningen. Vinklar i gradbeteckningen är av tradition i Sverige en kadett, någon som håller på att utbilda sig mot officer. Att införa vinklar på OR 3-5 nivån, samtidigt som kadetter under utbildning har liknande gradbeteckning anser vi vara helt fel inriktning.

På fältuniformen framgår inte ”kronorna” oaktat färg på den som är under utbildning mot officer.

Att genom streck visa antalet tjänsteår, kan rimligen inte vara syftet med gradbeteckningarna, hur gör vi med den som har samma befattning i åtta år?

Gradbeteckningen skall utvisa kompetensnivån genom hela systemet.

Vi har uppfattat att FM vill införa ett system där graden är kopplad till befattningen. Har individen rätt kompetens för en befattning och placeras på denna, erhålls också graden om man inte innehar den tidigare. Detta måste gälla i hela systemet och inte bara OR 6 – 9 samt OF befattningar.

Officersförbundet förordar att:

- OR 3 – utmärks med ett streck, OR 4 med två streck och OR 5 med tre streck.
- Vinklar förbehålls traditionsenligt till kadetter enligt nedan.

Gradering av kadetter.

Officersförbundet föreslår att graderingen måste vara enkel för alla att förstå och att endast en färg på kronan väljs så att kadetterna på TO resp SOU inte skall byta krona under kurstiden. Officersförbundet bejakar att aspirantskolorna nyttjar brun (brons) krona.

Väljer FM att nyttja både silver och guldkrona, anser Officersförbundet att såväl TO som SOU kadetterna skall börja med silverkrona och att byte sker till guldkrona sker efter fyra terminer, oaktat om man går SOU eller TO.

Gradering med vinklarna bör då vara:

- en vinkel vid kursstart
- två vinklar efter två terminer
- tre vinklar efter fyra terminer

Det bör även nu regleras hur hantering skall ske av OR 3-5 nivån som efter flera års kontraktsanställning väljer att påbörja en officersutbildning skall hanteras. Detta förutsatt att FM tillmötesgår vårt förslag om streck för dessa nivåer.

Ovanstående innebär enligt vårt förslag att det varje år för kadetterna händer något inom gradsystemet, omvärlden kan via vinklarna se var i utbildningen kadetten är.

Karriärväxling och parallellitet avseende tjänsteställningar mellan OF och OR

7. Remissfråga

A. – Skall OR 9 ha tjänsteställning mellan överstelöjtnant/kommandörkapten och major/örlogskapten

Eller:

B. – Skall OR 9 ha tjänsteställning mellan major/örlogskapten och kapten?

Förorda ett alternativ med motiv

Officersförbundet förordar alternativ A, det främsta motivet är det är viktigt att det inte uppfattas som att OF är A-laget och OR är B laget. Därför bör den högsta OR nivån också ha en hög tjänsteställning så att det uppfattas som att man även inom OR

Då OR 5 enligt vårt förslag benämns furir, blir det naturligt att OR 6, sergeant, har tjänsteställning under OF 1, fänrik och löjtnant.

OR 7 enligt vårt förslag Fanjunkare, bör ha tjänsteställning mellan kapten och löjtnant

OR 8 enligt vårt förslag Förvaltare, bör ha tjänsteställning mellan major och kapten

OR 9 enligt vårt förslag Regementsförvaltare, bör ha tjänsteställning mellan överstelöjtnant och major.

Med denna tjänsteställning tydliggörs i organisationen att kompetens är viktigt och skall märkas även tjänsteställningsmässigt.

En fanjunkare bedömer vi är en officer med minst 4-6 års anställning som specialistofficer, före det troligen 2-4 år som kontraktsanställd soldat i framtiden.

En förvaltare har troligen minst 8-10 års tjänstgöring efter specialistofficers examen, innan denna kompetensnivå har uppnåtts. Jämfört med OF 2 som troligen inträffar inom 2-4 år efter TO examen och OF 3 inom ytterligare några år, för de bästa. Det är då rimligt att en Förvaltare har tjänsteställning mellan kapten och major.

Officersförbundet ser det som angeläget att arbetet med att identifiera vilka befattningar i IO och eller PROD som skall var på OR 9 nivå tidigt bör påbörjas, så att detta kan inarbetas i den översyn som skall ske i det befattningsregister som nu skall migreras in i PRIO och SAP. Det är av yttersta vikt att förbanden i samverkan med lokal ATO har en tydlig roll i framtagandet av förslag på befattningar för OR 9. Därefter bör en ensning ske i samverkan på central nivå.

Utformning nivåer för civilanställd personal

8. Remissfråga

A. – Skall föreslagen struktur med benämning + titel nyttjas

Eller:

B. – Skall bara titlar nyttjas?

Förorda ett alternativ och exemplifiera med civila befattningar och deras förslag till inplacering i nivåer.

Officersförbundet förordar enkelhet, vi förordar alt B.

Alternativ 1

– Inplacering i civ. nivå CF och CR utmärks med ordinarie militära gradbeteckningar, kompletterade med yrkesband och facktecken.

Alternativ 2

– Inplacering i civ. nivå CF och CR utmärks med vita gradbeteckningar, kompletterade med yrkesband och facktecken i vitt.

9. Remissfråga

– Förorda ett alternativ för utmärkning av personal i CR och CF nivå med motiv

Officersförbundet förordar alternativ 2.

Motiv

Lika viktigt som att en officer har erforderlig kompetens för sin officersgrad är att en civil har erforderlig kompetens för en militär grad. Enligt vår mening måste en militär grad innebära att

man har någon form av militär grundutbildning – lägst motsv. kravet för US – samt någon form av officersutbildning, SOU, TO – utbildning, anpassad- eller reservofficers utbildning.

Gradbeteckningarna används nationellt och internationell för att visa individens kompetens. Officersförbundet anser att militär kompetens – kunskap att leda förband i väpnad strid – också skall tydliggöras varför annan kompetens än militär kompetens måste särskiljas. Enbart yrkesband och facktecken är inte tillfylles, utan ett komplement.

Vår uppfattning är att internationell används i stor utsträckning vita gradbeteckningar för civila i uniform som behöver inneha en gradbeteckning.

Det bör också tydliggöras att befälsrätt endast kan utövas inom det egna ”skräet” av civila som inte har militär kompetens.

Kopplingen mellan akademisk examen och OF grader bör säkerställas.

Det bör övervägas att i stället för gradbeteckningar enl. Militär modell använda tjänsteställningstecken, som korrelerar mot OR 1-9 resp. OF 1-9.

Med vänlig hälsning
OFFICERSFÖRBUNDET

Bjarne Hald
Bjarne Hald
Ombudsman

